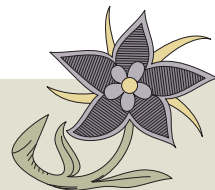

Dr Enn Püttsepp 70

26. septembril sai 70-aastaseks enamiku praeguste kopsuarstide üks õpetajatest dr Enn Püttsepp.

Enn-Jaagup sündis 26.09.1937 Tartus maalikunstniku ja pedagoogi Juhan Püttsepa peres. Lapsepõlv möödus Tartus ning suviti Peedumäel. Aastal 1955 lõpetas ta Hugo Treffneri Gümnaasiumi ning 1961. aastal Tartu Ülikooli arstiteaduskonna. Nii koolipõlves kui ka ülikooliajal tegeles ta aktiivselt kergejõustikuga ning oli Tartu neidude hulgas ka hinnatud tantsupartner.

Pärast ülikooli lõpetamist 1961. aastal suunati dr Püttsepp kopsuarst-ftsiaatrina tööle Kodijärve Tuberkuloosihaiqlasse. Juba samal aastal sai ta paralleelselt kopsuarsti tööga hakata rakendada oma organisatorivõimeid, asudes tööle Elva Tuberkuloosidisperserisse peaarstina. Oma igapäevast tööd tollal kirjeldab dr Enn Püttsepp järgmiselt: "Meie, ftisiaatrid, jagasime oma töökoormuse ambulatoorse vastuvõtu ja statsionaarse töö vahel. Haigeid oli palju ning iga päev oli kuuetunnine vastuvõtt sisustatud. Iga arst pidi ise röntgenoskopeerima oma haigeid, olema võimeline teostama kollapsterapiat. Ambulatoorse vastuvõtu ajal tuli teostada õhkrinna või *pneumoperitoneum*'i järeltäitmist keskmiselt 3–4 haigele" (E. Püttsepp. "Tuberkuloositorje alane tegevus endises Elva rajoonis." raamatus "Tartu Tiisikuse Nõuandla 80" Koost. Guido Arro). Sellesse aega jäid ka esimesed bronhoskoopid jäiga Brüningsi bronhoskoobiga.

Üle kolmekümne aasta, 1966–1999, töötas dr Püttsepp Tartu kopsukliinikus nii raviarstina kui ka erinevatel administratiivsetel ametikohtadel, sellest peaarstina aastatel 1966–1971 ja 1992–1999. Siiski ei töötanud ta kopsukliinikus päris 30 aastat järjest. Aeg-ajalt sai temas võitu seiklushimu ja rännukirg, mis viis ta laevaarstina kuudeks kaugetesse sadamatesse.

Aegade jooksul on Tartu kopsukliinik kandnud erinevaid nimesid, mis on kajastanud Tartu Linna Tuberkuloosidisperseri Statsionaari järkjärgulist

kujunemist organkliinikuks, kus möödunud sajandi lõpuks töötasid sidusalt diagnostilised struktuurid, pulmonoloogia osakonnad, tuberkuloosi, kopsukirurgia ning intensiivravi osakond. Organkliiniku ülesehitamist saab pidada dr Püttsepa elutööks. Tugeva klinitisistina on ta ühtviisi tegelenud nii tuberkuloosi, kopsuvähi, hingamisteede ja pleurahaiguste kui ka harva esinevate kopsuhaiguste diagnostika ja ravi arendamisega. Eriline huvi on dr Enn Püttsepal olnud invasiivsete protseduuride ja kopsuhaiguste kirurgilise ravi vastu. Küll mitte kirurgina, aga ometi on ta igati kaasa aidanud pulmonoloogia ühe lähima siduseriala torakaalkirurgia arengule. Ka nüüdisaegne torakoskoopiline kirurgia Tartus on saanud alguse dr Enn Püttsepa poolt 1983. aastal üle pika aja taaselustatud diagnostilistest torakoskoopiatest. Suurepärase õpetajana on ta alati rõõmuga andnud edasi oma teadmisi ja praktilisi oskusi.

Erialaliselt on dr. Püttsepp täiendanud end korduvalt Peterburi Pulmonoloogia Instituudis, Uppsala Ülikooli kopsukliinikus, Karolinska Institutuu-

dis Stockholmis, Mjölbolsta Kopsuhaiglas Soomes, Kuninglikus Bromptoni Hospitalis Londonis ning Liverpooli Ülikooli kopsuhaiglas. Täiendustel omandatud uued diagnostika ja ravimeetodid rakendati kohe ellu ka kopsukliinikus. Olemata küll ise alati otseselt teadustöö juhendaja, on tema loodud õhkkond, kontaktid ning loominguine vaim soodustanud noori kolleege tegelema teadustööga. Parimatest parimate enda ümber koondamine on vahel ehk pidanud valmistama ka pettumust: mitmete lootustandvate mantlipärijate tiivad on paraku kandnud neid kopsukliinikust üpris kaugele.

Tugev sotsiaalne närv, huvi ühiskonnas toimuvate protsesside vastu, küllap kodust kaasa saadud põhimõttelised ja kindlad seisukohad sellest, mis on õige ja mis vale, õiglustunne ning oma põhimõtetele kindlaksjäämine on dr Püttsepast nii mitmelgi puhul teinud kompromissitu võitleja, nõukogude ajal ka teisiti mõtleja, mis mitte alati ei tulnud kasuks asjaajamisel. Oma aususe ja omakasupüüdmatus

tõttu on ta samas olnud alati austatud ka vastaste seas. Aastast 1988 on dr Püttsepp olnud ERSP, hiljem Isamaaliidu liige ning ta oli valitud ka Eesti Kongressi liikmeks.

Dr Püttsepa eriliseks omaduseks on olnud hea inimeste tundmine, empaatiavõime, mis ei tunne vanusepiire, ja meeskonna loomine näiliselt erinevatest ning eri huvidega inimestest. Tema loodud kollektiivis on kõigil, nii palju kui vähegi võimalik, olnud võimalus pühenduda sellele, mis kõige südamelähedasem. Ka spontaanne algatus on tema eestvedamisel mitmelgi puhul kujunenud kauakestvaks.

Viimased kaheksa aastat on dr Püttsepp töötanud kopsuarstina regionaalhaiglas. Alates s.a 15. oktoobrist on ta aga konsultandina tagasi kliinikumi kopsukliinikus.

Juubilari õnnitlevad ja tervist ning elurõõmu soovivad sõbrad ja kolleegid.

Merike Pauts

26.07.1945–26.06.2007

26. juunil s.a viis raske haigus meie hulgast Tartu Ülikooli kopsukliiniku laboratooriumi kauaaegse juhataja dr Merike Pautsi (neiuna Rauba).

Pärast Tartu Ülikooli arstiteaduskonna lõpetamist (1973) töötas dr Pauts Tartu Linna Kliinilises Nakkushaiglas ja 1979. aastast Tartu Linna Tuberkuloosidisperseris labori juhatajana.

Tuberkuloosidisperseris hakkas 1980. aastast suurenema mittespetsiifiliste kopsuhaigustega patsientide osakaal. Tekkis vajadus ka laboratoorsete uuringute diapasooni laiendamiseks. Dr Pautsi osalusel võeti kasutusele uued uurimismeetodid, täiendati pidevalt labori varustust uue aparatuuriga ja suurendati personali hulka. Tema juurutas igapäevaellu teofüllüüni kontsentratsiooni määramise veres, mis on astmahaigete ravi jälgimisel tänapäeval asendamatu. Ka pleuravedeliku uurimise ajakohastamine uudsete meetoditega leidis rakendust tänu dr Pautsi energilisele initsiatiivile. 1990ndate algul sai võimalikuks analüüside tegemine ka õhtutundidel ja nädalavahetustel, labori koosseisu lisandus tsütomorfoloogialabor.

Kliiniku arstide koostöö laboriga oli tihe. Arstid kasutasid meelsasti võimalust dr Pautsiga arutada

analüüside tulemusi ja edasiste uuringute vajadust. 1994. a liitus labor välise kvaliteedikontrolli süsteemiga „Labquality” (Soome).

Dr Pauts analüüsis pidevalt labori töö tulemusi. Ta esitas andmed teofüllüüni kontsentratsiooni määramise meetodi juurutamise kohta Eesti Laborimeditsiini Ühingu konverentsil ning võttis kokku esimesed tulemused D-dimeeride määramise diagnostilisest tähendusest kopsuarteri trombemboolia puhul ettekandes Soome-Eesti-Ungari kopsuarstide kongressil.

Merike Pauts oli tööülesannete täitmisel hoolas ja konkreetne, samas alati rõõmsameelne ja oma personali töötajate ning täiendusvõimaluste eest lausa emalikult hoolitsev. Ta suutis liita laboratooriumi töötajad kokku ühtseks pereks. Merike Pauts oli kopsukliiniku labori juhataja üle 20 aasta.

Samas oli M. Pauts ka ühiskondlikult aktiivne. Alates 1992. aastast oli ta Tartu Tuberkuloosi Vastu Võitlemise Seltsi laekur ning täitis neid ülesandeid ka viimastel haigusaastatel, taludes haigusest tingitud vaevusi üllatava mehisusega.

01.05.1999. a sai kopsukliiniku laborist TÜ Kliinikumi ühendlabori kopsukliiniku osakond, mis paar aastat hiljem ühendlabori reorganiseerimise käigus suleti ja mille personal jagati eri osakondade vahel. Seetõttu töötas dr Pauts alates 2002. aasta aprillikuust ühendlabori lastekliiniku osakonnas, kus tema põhitööks oli patoloogiliste vereäiete hindamine ning lisaks sellele pleura- ja liigesevedelike tsütoloogiline uurimine.

Jääme meenutama kolleeg Merike Pautsi kui alati rõõmsameelset sõbralikku, abivalmis ja võimekat arsti.

TÜ Kliinikumi kopsukliiniku ja ühendlabori kolleegide nimel Helle Leesik ja Ene Ora

Ene.Ora@kliinikum.ee

Harri Tihane

16.03.1933–31.08.2007

31. augustil s.a lahkus igaviku teele tuntud uroloog ja uroloogide õpetaja dotsent Harri Tihane.

Harri Tihane sündis 16. märtsil 1933 Tartumaal Puhja vallas, kus vanemad olid talupidajad. Ta õppis Tartu V keskkoolis ja lõpetas 1960. aastal Tartu Ülikooli arstiteaduskonna raviosakonna. Üliõpilasena teisest kursusest alates töötas Harri Tihane Tartu Linna Kliinilise Haigla röntgenlaborandina. Aktiivse Üliõpilaste Teadusliku Seltsi liikmena valmis tal neli teaduslikku tööd, millest kahele anti esimene auhind ning rahaline preemia. Ülikooli lõpetamise järel jäeti ta tööle Tartu Linna Kliinilise Haigla (Toomel) haavaosakonna ordinaatorina ja kohakaasluse alusel õpetama üliõpilastele operatiivkirurgiat topograafilise anatoomia ja operatiivkirurgia kateedris.

Aastail 1962–1965 õppis ta TÜ statsionaarses aspirantuuris, kus valmis väitekirja teemal „Mõningatest muutustest vee- ja elektrolüütide ainevahetuses postoperatiivsel perioodil“. 1967. aastal sai Harri Tihane meditsiinikandidaadi teadusliku kraadi.

14. juunil 1972 andis NSVL kõrgem atestatsiooni komisjon Harri Tihasele dotsendi kutse.

Alates 1967. a oli ta tööl TÜ teaduskonna-kirurgia kateedris assistendina ning 1972. a dotsendina, olles samal ajal tehisneeru- ja uroloogiaosakonna teaduslikuks juhendajaks. Alates 1984. a pärast operatiivkirurgia ja uroloogia kateedri moodustamist oli selle kateedri dotsent.

Harri Tihase üheks silmapaistvamaks saavutuseks tuleb pidada Eesti esimese hemodialüüsikeskuse rajamist 1966. aastal Tartu Linna Kliinilises Haiglas. Sellele eelnes erialane täiendus Moskvast. Esimese hemodialüüsi tegi Harri Tihane Tartus 13. aprillil 1966.

Oma erialalise kvalifikatsiooni parandamise eesmärgil viibis dotsent H. Tihane paljudes välisriikides, tutvudes sealsete uroloogiakliinikute tööga ning neerude puudulikkuse ja transplantatsiooni küsimustega: 1967 Soomes; 1969 Ungaris; 1969 Rootsis; 1971 Rootsis; 1973 Saksamaal; 1974 Rootsis ja Prantsusmaal; 1975 Saksamaal ja Poolas.

1968. aastal tegi professor Artur Linkberg esimese neerusiirdamise operatsiooni Eestis, Harri Tihane osales sellel operatsioonil.

Dotsent H. Tihane oli Eesti Uroloogide Seltsi asutajaliige ja juhatuse liige ning Eesti Seenior-kirurgide Seltsi liige. 1970. aastal valiti Harri Tihane Euroopa Dialüüsi- ja Transplantatsiooniasotsiatsiooni liikmeks.

Dotsent Harri Tihane on trükis avaldanud üle 170 teaduspublikatsiooni ja mitmeid õppematerjale. Ta on kahe käsiraamatu „Nefroloogia“ ja „Reanimatoloogia“ kaasautor. Harri Tihane luges ligi 40 aastat uroloogia- ja nefroloogialoenguid arstiteaduskonna üliõpilastele ning juhendas uroloogiapraktikume. Kirurgilise tehnika kõrval valdas H. Tihane suurepäraselt uroloogilis-nefroloogilist diagnostikat. Ta rakendas kliinikus uusi ravivõtteid ja uurimismeetodeid. 31.08.1998 lõpetati vanuse

tõttu tema tööleping Tartu Ülikooliga ja teda autasustati ülikooli väikese medaliga.

Esile tõstmist väärrib Harri Tihase tagasihoidlikkus ja kollegiaalsus, millega ta võitis kaastöötajate ja üliõpilaste hulgas lugupidamise ja sümpaatia. Harri Tihane oli hea kolleeg, töökas ja särav, kordumatu

isiksus, sõbralik ja alati abivalmis.

Harri Tihane oli abielus, tema kaks tütart on samuti valinud arstitee.

Harri Tihase elutööd jäävad meenutama tema arvukad kolleegid ja õpilased.

Eduard Viira,

Eesti Seeniorkirurgide Seltsi juhatuse esimees

eduardviira@hotmail.ee